



Jesenski Direndaj
Šolski časopis
OŠ STARŠE

Starše, oktober 2019



Uvodnik

Pozdravljeni!

Prva letošnja izdaja šolskega časopisa je tu. Poimenovali smo ga Jesenski Direndaj. Babje poletje (kot rečemo mi) oziroma indijansko poletje (kot ga imenujejo drugod) se s svojimi prijetnimi temperaturami in sončnimi dnevi počasi poslavlja. Temperature se nižajo, jutra in večeri so že hladni, živali se odpravljajo k zimskemu spancu, začele se bodo krompirjeve počitnice. Med njimi se bosta odvila tudi dva državna praznika, in sicer: dan reformacije in dan spomina na mrtve. Seveda ne bomo pozabili na noč čarovnic. Časopis, ki je pred vami, je torej jesensko obarvan. Napisale smo Vam nekaj o jeseni, o noči čarovnic, o jesenski modi za najstnike, o kostanju, recepte za slaščice ob noči čarovnic, uganke in nekaj malega dogodkih na naši šoli. Seveda nismo pozabile spomniti na tekmovanje za Cankarjevo priznanje, ki bo letos že 12. novembra. Knjige letošnjega izbora so zelo zanimive, prav takšne kot jih radi beremo, saj govorijo o naših vrstnikih in njihovih napetih dogodivščinah, pa tudi o njihovih vsakdanjih problemih, ki so enaki kot naši.

Kot veste, je v letošnjem šolskem letu v ospredju spodbujanje branja, saj ugotavljamo, da je med vami vedno manj zanimanja za branje knjig in da prosti čas raje preživite ob brskanju po pametnem telefonu kot pa ob dobri knjigi. Doseči želimo, da bi prosti čas načrtovali tako, da bi ga nekaj ostalo tudi za knjigo. V našem časopisu boste našli tudi nekaj znanstvenih razlogov, zakaj je dobro brati in nekaj namigov, kaj bi lahko prebrali.

Upamo, da vam bo prijetno ob branju in da bo vsak našel kaj zase. Me smo ga z veseljem ustvarjale in se trudile zajeti tisto, kar vas po našem mnenju zanima. To leto smo znova uvedle tudi šolski radio, prva oddaja bo na sporedu po počitnicah. Svoje glasbene želje in druge predloge lahko oddate v skrinjico v učilnici 27.

Novinarke: Eva Avguštin, Eva Dlouhy, Vanesa Fras, Iza Ogrizek, Iza Sajko, Julija Voglar in Lana Završki.





JESEN



Jesen je eden od 4 letnih časov. Začne se 23. septembra in konča 21. decembra. Zemljina vrtilna os glede na ekliptiko, ravnino, v kateri kroži okrog Sonca, je nagnjena za 23,439 stopinj.

Poznamo 4 letne čase, in to so: pomlad, poletje, jesen in zima.

Za jesen je pomembna tudi kakšna okrasitev doma ali okolice hiše.

Jeseni je tudi noč čarovnic in nekateri si okrasijo dom s strašljivimi bučami in okostnjaki.

Eva A.





PREGOVORI O JESENI

Če hrast listje obdrži, bo mraz vse zimske dni.

Ako je na Martinje lepo (11. november), bo za 3 dni grdo.

Katarina ali kres, če je mrzlo, neti les.

Topla jesen oznanjuje, da se spomladi
zima težko odmikuje.



Po dežju vedno posije sonce



Julija <https://mojeposavje.si/vremenska-napoved-za-jesen-z-ljudskimi-pregovori-o>





KOSTANJ



NEKAJ O NJEM:

Narava nam tik pred zimo ponuja kostanj, pravi jesenski plod, ki je hkrati eden od simbolov tega letnega časa. Hranilne snovi in aktivne sestavine kostanja krepijo krvni obtok in nam pomagajo v prehodnem obdobju, ko se organizem prilagaja na čedalje hladnejše vreme. Kostanj zori oktobra in novembra, njegov plod je značilne rjave barve, brez vonja, bleščeč, okrogle ali ploščate oblike, shranjen pa je v bodičastem ovoju.

HRANLJIV VMESNI OBROK

Kostanj torej vsebuje veliko ogljikovih hidratov in malo maščob. Kostanj, ki ga jemo bodisi pečenega bodisi kuhanega, je hranljiv in okusen vmesni obrok, zaradi blagega in rahlo sladkega okusa pa je še posebno priljubljen pri otrocih. Kostanj je s svojo obliko in barvo primeren tudi za dekoracijo, saj z njim pričaramo jesensko vzdušje. Zaradi posebnega okusa in arome je kostanj odlično dopolnilo prehrani, saj osveži in obogati jesenki in zimski jedilnik.

ZA MOKO IN SLADICE

Zaradi visoke vsebnosti škroba je iz kostanja mogoče izdelati moko, ki jo uporabljamo samostojno ali pa jo zmešano z moko iz drugih žitaric. Kostanjeva moka je primerna za pripravo peciva in kruha. Kostanj najpogosteje uživamo v obliki pireja ter kot dodatek jedem in juham. Seveda pa ne gre brez kostanjevih sladice: od kostanjevih kock do tort in sladoledov. Zamrznjen je na voljo vso zimo, zato je v rabi tudi za pripravo božičnih in novoletnih kolače

DIVJI KOSTANJ

Divji kostanj ima značilne bele ali rožnate cvetove, ki so zelo dekorativni. Kot surovino ga uporabljajo za izdelavo številnih galenskih in industrijskih farmacevtskih pripravkov za zdravljenje bolezni ožilja.

<https://www.viva.si/Zdrav-na%C4%8Din-prehrane/3024/Kostanj>

JULIJA



moka





NOČ ČAROVNIC HALLOWEEN

Noč čarovnic ali po angleško Halloween je praznik, ki ga predvsem v zahodnem svetu praznujejo v noči iz 31. oktobra na 1. november.

Halloween je v resnici okrajšava za besedo Hallow Eve. Kar po slovensko pomeni: večer svetih ali večer pred svetimi. Ta praznik se slavi večinoma v angleško govorečem svetu, npr. na Irskem, v ZDA, v Angliji ... V teh deželah se otroci preoblečejo v kostume. Predvsem v čaravnice in pošasti. Tisto noč hodijo otroci od vrat do vrat in prosijo za sladkarije. Zelo priljubljen običaj na noč čarovnic je izrezovanje buč, v katere se potem vstavi sveča.

Značilnosti za noč čarovnic so:

- izrezovanje buč
- sladkarije (najbolj priljubljena vrsta bonbonov je Candy Corn)
- strašljivi prigrizki
- dekoracija s strašljivo tematiko
- šemljene v kostume.

Iza S.





Noč čarovnic

Okrašene buče so simbol noči čarovnic.



Značilnosti noči čarovnic:

- izrezljane buče
- sladkarije (najbolj priljubljena vrsta bonbonov je Candy Corn)
 - strašljivi prigrizki
- dekoracija s strašljivo tematiko, šemljenje v kostume

Vanesa





HALLOWEEN

Halloween ist ein Feiertag, der besonders in der Welt in der Nacht vom 31. Oktober auf den 1. November gefeiert wird. Die Kinder ziehen sich verschiedene Kostüme an (z.B. Hexen und Monster) und gehen von Tür zu Tür, um nach Süßigkeiten zu fragen. Ein sehr beliebter Brauch für Halloween ist das Ausschneiden von Kürbissen, in die man dann eine Kerze einsetzt. Es zeichnet sich auch durch gruselige Snacks und gruselige Dekoration aus. Hexen werden normalerweise mit einem typischen spitzen Hut dargestellt, manchmal mit einem Besen (um zu fliegen). Sie werden von ihren Hexentieren begleitet wie z.B. Katzen oder Krähen. Verschiedene magische Symbole sind Kessel, Zauberstab, Zauberbücher ...

Maja Štumperger, Tjaša Fuks





PIŠKOTI ZA JESEN

SESTAVINE:

- 300 g moka
- 150 g masla
- 1 limona
- 0,5 vrečke pecilnega praška
- 100 g sladkorja v prahu
- 1 vrečka vanili sladkorja
- 30 g mletih lešnikov
- 1 jajce
- 1 rumenjaki

POSTOPEK:

Maslo narežemo na koščke in na drobno naribamo lupinico ene limone. Moko skupaj s pecilnim praškom presejemo v večjo skledo in po vrhu potresemo koščke masla. Dodamo sladkor, limonino lupinico, vanilin sladkor, mlete lešnike, jajce in rumenjaki.

Vse sestavine z rokami na hitro zgnetemo v krhko testo, ki ga oblikujemo v kepo, zavijemo v folijo in za eno uro postavimo v hladilnik. Medtem obložimo pekač s papirjem za peko.

Pečico segrejemo na 180 °C. Na pomokani delovni površini testo razvaljamo na 0,5 cm debelo in iz testa z modelčki izrežemo piškote različnih strašnih oblik, ki jih okrasimo.

Na piškote nabrizgamo ICING KREMO, ki jo obarvamo s tekočo oranžno barvo ali barvo v prahu.

Na koncu s čokoladno tubo narišemo kakšen strašen motiv.

<https://pekis.si/recept/piskoti-za-noc-carovnic>



Eva





MUMIJE ZA NOČ ČAROVNIC

SESTAVINE:

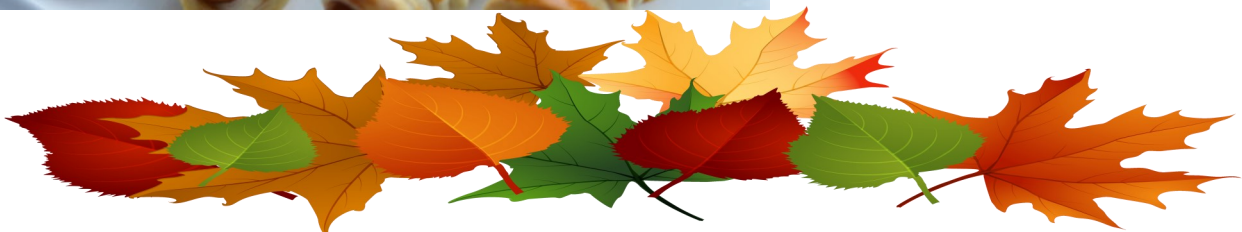
- 1 zavitek listnatega testa
- 12 hrenovk
- sladkorne oči
- 1 rumenjaka za premaz

POSTOPEK:

1. Listnato testo razrežemo na trakove debeline 0,5-1 cm.
2. Trakove ovijemo okoli hrenovk. Na enem koncu pustimo med trakovi malo prostora, saj bomo po peki tja nalepili oči, da bodo hrenovke res izgledale kot prave mumije.
3. Pred peko jih lahko premažemo še z razžvrkljanim jajcem in pečemo okoli 25 minut na 200 °C. Pečene so, ko se testo obarva svetlo rjavo.
4. Dodamo še oči in strašne mumije so pripravljene.
5. Poleg mumij sem postregla še »krvavo omako« (kečap+začimbe).



Lana





ZAKAJ JE BRANJE POMEMBNO?

Branje vsak posameznik dojema drugače:

- vernik vidi pot do božje resnice;
- v renesansi kot odkrivanja samega sebe,
- v času reformacije kot priročnik za socialno preobrazbo,
- dandanes pa nam služi kot način pridobivanja novih informacij in preživljanje prostega časa.

Nekateri ljudje neradi berejo, za to pa imajo več razlogov:

- pomanjkanje potrpljenja ali prostega časa,
- prepričanje, da je branje dolgotrajna aktivnost, za dolgotrajne ljudi.

Da ne bereš, ni velik problem, je pa res, da veliko zamujaš.

Branje ima tudi številne koristi za zdravje. Med najpomembnejše spada:

- boljši spomin,
- boljše analitične spretnosti razmišljanja,
- boljša koncentracija in osredotočenost,
- preprečevanje kognitivnih motenj in
- preprečevanje Alzheimerjeve bolezni.

Branje je zabavno, zato vam predlagam, da tudi vi kdaj preberete kakšno knjigo.

Julija





TEKMOVANJE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE
ŠOLSKO LETO 2019/20

1.VIO- MEHURČKI

Šolsko tekmovanje: 2. 4. 2020

JAZ, TI, MI VSI

Le pogumno, le za mano ... (Anja Štefan)

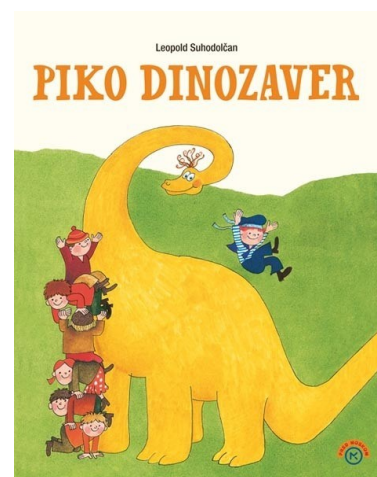
2. in 3. razred

Leopold Suhodolčan: Piko Dinozaver

Desa Muck: Anica in grozovitež

<https://www.google.com/search?q=>

<https://www.google.com/search?q=anica+in+grozovitež>





2. in 3. VIO

Šolsko tekmovanje: 12. 11. 2019

4. in 5. razred

Jana Bauer: Groznilca v Hudi hosti
Zelenega zmaja

6. in 7. razred

Slavko Pregelj: Odprava
Zelenega zmaja

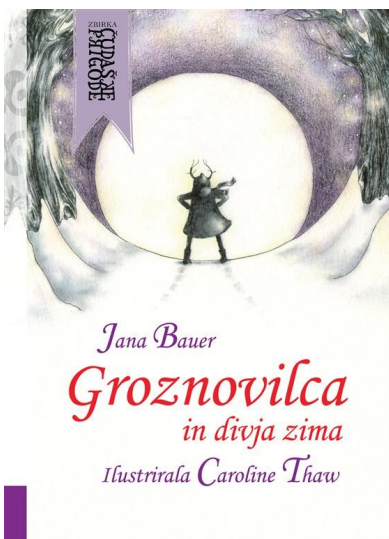
<https://www.google.com/search?q=Groznilca>

[q=odprava+zelenega+zmaj](https://www.google.com/search?q=odprava+zelenega+zmaj)

<https://www.google.com/search?q=odprava+zelenega+zmaj>

8. in 9. razred

Igor Karlovšek: Preživetje



<https://www.google.com/search?q=pre%C5%>

Iza



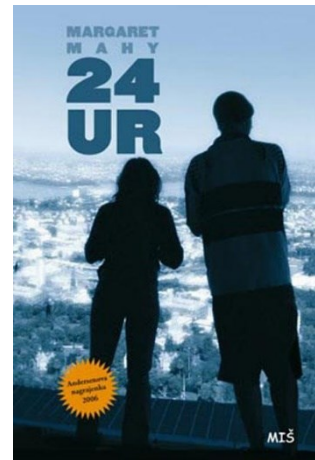


DOBRE KNJIGE

Mladinski romani

Margaret Mahy - 24 ur

Sedemnajstletni Ellis pride domov na počitnice, ko sreča starega prijatelja Jackieja, zato gre z njim na zabavo. Ellis in Jackie domov pospremita sestri Uršo in Leono. Skupaj pa rešujejo primer izginotja.



John Boyne – Deček v črtasti pižami



Bruno je devetletni fant, ki ostane čisto brez Prijateljev, saj njegov oče dobi novo službo daleč stran, zato se mora preseliti iz razkošne mestne hiše na podeželje ...

Eric Walters – 11. september ... vse na tla pomeče

Will je dijak prvega letnika, ko 11. septembra gre do v očetovo službo, stolpnica zagori in skupaj rešujeta ljudi iz nje.



Iza O.





JESENSKA MODA ZA NAJSTNIKE

Če dobro premislimo, potrebujemo modne nasvete tako dekleta kot fante, saj smo vsi radi videti modni in urejeni.

Jeans je za najstnike ena od osnovnih stvari v garderobi, zato mu je treba posvetiti posebno pozornost.



Jeans je idealen za obiskovanje pouka, sprehajanje in spoznavanje prijateljev. V trgovinah lahko najdete modele za vse postavbe in po dostopnih cenah, le pogledati in pomeriti je treba.

Na fotografijah imate nekaj namigov, kako se urediti.



VIRI: <https://sl.entusiast.cz/jeans-za-najstnike-kaksen-je-trend-danes-953>

Iza O.





SIMBIOZA GIBA

V ponedeljek, 14. 10. 2019, smo imeli 7. razredi simbiozo giba. K uri športa smo povabili svoje stare starše.

Najprej smo se vsi skupaj ogreli. Ogrevanje je pričela naša sošolka Iza Sajko, potem pa nas je s sokolskimi vajami razgibala še gospa Zinka.

Sledile so zabavne športne igre, kjer smo lahko združili moči s sošolci in sošolkami ter našimi dedki in babicami. Pri meni je seveda prišel moj dedek Marko Matić. Najprej sva skupaj igrala namizni tenis, kjer sva bila 3 minute, potem pa sva odšla na slalom, kjer smo s hokejskimi palicami vodili žogo med slalomom. Po 3 minutah sva odšla na dedijev najljubši šport, in to je seveda nogomet. Pri tej postaji smo med slalomiranjem vodili žogo, potem pa ciljali na gol. Naslednja postaja je bilo kegljanje, kjer smo z žogo za rokomet ciljali keglje. Sledila je moja najljubša postaja, in to je bila odbojka. Po končani odbojki smo metali na koš z žogo za košarko. Nato pa smo z obroči zadevali stožce, zadnja postaja pa je bil badminton.

Po končanih dejavnostih smo se lepo zahvalili svojim starim staršem in naredili še skupinsko fotografijo.

Eva A.





Ko grlo peče in boli
in noče sprejeti nobene jedi,
to ni nobena zabava -
to je A ____ A prava.



V mladosti je lepo zelena,
a v starosti zlatorumena.
Pod skorjo hčerkic sto ima.
No, kdo to mamico pozna?

Pretegnjeni stric
brez nog se premika.
Rad ima dež,
a ne rabi dežnika.



Na metli leti, ponoči straši,
Čara, čeprav je zelo stara,
Bradavica na nosu,
Čira, čara, metla je v zosu.

